פרק 1

בפרק זה 22 שאלות.
הזמן המוקצב הוא 20 דקות.

בפרק שלושה סוגי שאלות: השלמת משפטים, ניסוח מחדש והבנת הנקרא.

השלמת משפטים

בכל אחד מן המשפטים הבאים חסרה מילה או יותר. עליכם לבחור מתוך ארבע התשובות המוצעות את התשובה שתשלים את המשפט באופן **הטוב ביותר**, ולסמן את מספרה במקום המתאים בגיליון התשובות.

1. מדריכי הטיולים דאגו _____ שלום התלמידים.

(1) עם
(2) ב-
(3) את
(4) ל-

---

2. ההצגה זכתה לשבחים _____ המשחק המצוין של השחקנים.

(1) בזכות
(2) למרות
(3) לעומת
(4) בעת

---

3. אם _____ בנגינה מדי יום ביומו, תוכל להיות נגו מצוין.

(1) התאמן
(2) מתאמן
(3) להתאמן
(4) תתאמן

---

4. הוא רצה _____ חתלתול, אבל אחותו העדיפה כלבלב.

(1) ליילל
(2) לאמץ
(3) לטייל
(4) לאלץ

■ המשיכו לעמוד הבא

5. _____, לצבעו השחור של הבגד יש משמעות דתית.

(1) להם
(2) בעיניהם
(3) אתם
(4) כמוהם

ניסוח מחדש

בכל שאלה נתון משפט. עליכם לבחור מתוך ארבע התשובות המוצעות את התשובה שתוכנה הוא **הדומה ביותר** למשפט הנתון, ולסמן את מספרה במקום המתאים בגיליון התשובות.

6. **שר החוץ הודיע שאין לו צורך בפגישה נוספת עם ראש העיר.**

(1) ראש העיר אמר שהוא אינו רוצה ואינו צריך להיפגש עם שר החוץ.
(2) שר החוץ חושב שיצטרך להיפגש פעם נוספת עם ראש העיר.
(3) לדעתו של שר החוץ לא צריך לצרף לפגישה את ראש העיר.
(4) שר החוץ אמר שהוא לא צריך להיפגש שוב עם ראש העיר.

7. **יש לו תפקיד בכיר בחברה.**

(1) החברה בחרה בו לתפקיד.
(2) הוא הקים את החברה.
(3) הוא נושא במשרה גבוהה בחברה.
(4) יש לו מבחר תפקידים בחברה.

8. **לא הבחנתי בשינוי.**

(1) לא בדקתי למה הדברים השתנו.
(2) לא הבנתי את הבחינה השנייה.
(3) לא שמתי לב שמשהו השתנה.
(4) לא חשבתי שצריך לשנות משהו.

9. **איש לא העלה זאת על דעתו.**

(1) איש לא הזכיר זאת.
(2) איש לא תמך בכך.
(3) איש לא חשב על כך.
(4) איש לא החליט על כך.

10. כל המבטים הופנו לעבר הבמה.

(1) הכול ירדו מן הבמה.
(2) הכול הסתכלו על הבמה.
(3) הכול קפצו על הבמה.
(4) הכול התבקשו לעלות לבמה.

11. זה עשרים שנה אני שבוי בקסמה של אותה אישה.

(1) אני מאוהב באותה אישה מאז הייתי בן עשרים.
(2) האישה הזו הקסימה אותי לפני עשרים שנה.
(3) כבר עשרים שנים שאני מנסה להתנתק מהאישה הזו.
(4) בעשרים השנים האחרונות אני מוקסם מאותה אישה.

12. ליקטתי ידיעות אחדות בלבד.

(1) אספתי ידיעות אחדות בלבד.
(2) זכרתי ידיעות אחדות בלבד.
(3) שידרתי ידיעות אחדות בלבד.
(4) הדפסתי ידיעות אחדות בלבד.

13. כתוב בעיתון שהכרטיסים למופע החדש אזלו.

(1) בעקבות הפרסום בעיתון אזלו הכרטיסים למופע החדש.
(2) לא נותרו כרטיסים למופע החדש, כך פרסם העיתון.
(3) בעיתון נכתב כי הכרטיסים למופע החדש זולים.
(4) בעיתון הביעו חשש שלא נותרו כרטיסים למופע החדש.

14. כולנו מקווים שכעת היא בקו הבריאות.

(1) אנו מקווים שהיא נמצאת במעקב רפואי.
(2) אנו מקווים שהיא קבעה תור במרפאה.
(3) אנו מקווים שהיא החלימה.
(4) אנו מקווים שהיא שומרת על עצמה.

המשיכו לעמוד הבא

הבנת הנקרא

לפניכם שני קטעים ובסוף כל אחד מהם שאלות. קראו כל קטע בעיון וענו על השאלות שאחריו.

קטע I

(1) מי שיישא עיניו אל השמים בסתיו או באביב יוכל, לעתים, לראות להקות של ציפורים חולפות בשמי הארץ. עופות ממינים שונים נודדים בסתיו מחצי כדור הארץ הצפוני לחציו הדרומי, למקומות חמים יותר, ובאביב הם שבים לאתרי הקינון שלהם במקום מוצאם.

עוד בימי קדם סִקרנה את האדם השאלה כיצד "יודעות" הציפורים מתי לנדוד ולאן. גם היום (5) איו תשובות ברורות לשאלות הנוגעות לתופעה מרתקת זו. עם זאת, ההתפתחויות הטכנולוגיות בעשורים האחרונים נתנו בידי האדם כלים חדשים ויעילים לעקוב אחר מסלול נדידת הציפורים. באחת משיטות המעקב משתמשים במַשרדי רדיו ובלוויינים. לפני תחילת הנדידה הצַפָּרים (חוקרי הציפורים) עוקבים אחר להקות ציפורים ויורים חִצֵי הרדמה בכמה מהציפורים. לגופהּ של ציפור שנלכדה הם מצמידים מַשדר, והוא משדֵּר כל הזמן אותות רדיו. המַשדר כמעט חסר משקל ואינו (10) מכביד על הציפור, ולאחר שהיא מתעוררת היא מתעופפת בקלות. המַשדר מסוגל לשדר חודשים ואף שנים בלי הפסקה, כי הוא פועל באמצעות סוללה סולרית, הנטענת בשעות היום מקרני השמש. אותות הרדיו שהמַשדר מְשדר מלמדים על כיוון התעופה של הציפור, על מהירותה ועל הזמנים שבהם היא בתנועה או במנוחה. אותות השידור נקלטים בלוויינים שבחלל ומועברים לתחנות מעקב בכדור הארץ. לפי האותות שנקלטו מסמנים החוקרים על מפה את מקום הציפור בכל נקודת זמן, (15) ומסרטטים את המסלול של מסעהּ. הנתונים מתפרסמים באתר אינטרנט המיוחד לעניין זה, וכל אדם יכול לצפות בהם. חובבי ציפורים רבים עוקבים בהתרגשות אחר התקדמות הציפורים בנדידתן.

ישראל היא צומת מרכזי בין שלוש יבשות. העופות הנודדים מאירופה עוברים ברובם דרך ישראל - ואף שוהים בה זמן מה - בדרכם הארוכה לאפריקה החמה וממנה חזרה. רבים מהם חונים בה בלהקות גדולות שבועות מספר לצורך מנוחה ואגירת כוח להמשך המסע. בעמק החולה שבצפון (20) הארץ בולטים בעיקר העגורים, עופות גדולים ומרשימים המגיעים לשם בעשרות אלפיהם בעונות הנדידה. מטיילים וחובבי ציפורים המבקרים במקום נהנים לצפות בלהקות העגורים הגדולות ומתרגשים מקולותיהם הייחודיים.

השאלות

15. לפי הפסקה השנייה, מה מאפשר למַשדר שהוצמד לציפור לפעול זמן רב?

(1) קליטת אותות השידור בלוויינים
(2) אותות הרדיו שהמַשדר מְשדר
(3) גודלו הזעיר של המשדר
(4) הסוללה הסולרית שמפעילה את המשדר

16. לפי הפסקה השנייה, איזה מידע **אי-אפשר** ללמוד מן המשדר שעל גוף הציפור?

(1) מה מסלול הנדידה של הציפור
(2) ממה ניזונה הציפור כשהיא חונה
(3) כמה זמן אורך מסעה של הציפור
(4) מתי שבה הציפור לארץ מוצאה

---

17. "ישראל היא צומת מרכזי בין שלוש יבשות" (שורה 17). לְמה הכוונה?

(1) לישראל מאפיינים של שלוש יבשות
(2) ישראל היא אזור מעבר בין שלוש יבשות
(3) הצומת בין שלוש יבשות נמצא במרכזה של ישראל
(4) אי-אפשר לעוף מעל שלוש יבשות מבלי לעבור מעל ישראל

---

18. העגורים המוזכרים בפסקה האחרונה הם דוגמה ל-

(1) עופות החונים בישראל בדרכם לארצות חמות ובשובם מהן
(2) עופות המקננים בחצי כדור הארץ הדרומי
(3) עופות המגיעים לישראל ומקננים בה
(4) עופות השוהים בישראל בקיץ, וחוזרים לאירופה בחורף

המשיכו לעמוד הבא

קטע II

כלכלנים מתעלמים בדרך כלל מחשיבותם של "ריאות ירוקות" ושטחים טבעיים פתוחים בבואם לחשב את עושרה של מדינה או את התוצר הלאומי שלה. אולם על פי מחקרים שנערכו בשנים האחרונות, לשטחים כאלה יש ערך כלכלי לא מבוטל. חוקרים מן האוניברסיטה העברית בירושלים ניסו להעריך את שוויים הכלכלי של שטחים חקלאיים באזור החולה, עמק יזרעאל ושפלת יהודה. (1)
זאת על סמך ההנחה ששטחים פתוחים ונופים טבעיים מושכים אליהם תיירים. (5)

על פי הערכת החוקרים, באזורים אלה מבקרים כ-1.8 מיליון תיירים בכל שנה. בסקר שנערך בקרב כמה מאות מבקרים התברר ששלושה רבעים מהם מגיעים בין השאר בגלל הנופים המאפיינים אזורים אלה. כאשר נשאלו אם הם מעדיפים שהשטח יהיה בנוי או פתוח, רובם העדיפו שהשטח יישאר פתוח. החוקרים מעריכים שהערך הכלכלי של נופים אלה כמשאב תיירותי הוא יותר מ- 4 מיליון שקלים. הם מבססים הערכה זו על מידת נכונותם של המבקרים להוציא כסף בטיוליהם. (10)
ליתר דיוק: שווי השטחים הפתוחים מחושב לפי ההפרש בין ההוצאה בפועל בעת הביקורים, לבין הסכום המרבי שהמבקרים היו מוכנים לשלם. "הערך גדול עוד יותר" - אומרים החוקרים - "משום שיש כל הזמן עלייה במספר התיירים המבקרים במקומות אלו, ומשום שגם אנשים שאינם מבקרים בהם נהנים מן הידיעה על קיומם. בכך יש תועלת נפשית ורגשית, אבל אי אפשר לחשב אותה".

בישראל המבקרים משלמים לגופים שמפעילים את אתרי התיירות, במקום לשלם לבעלי האדמות ששומרים על אזור פתוח לטובת הציבור כולו. במדינות רבות באירופה ובארצות הברית הממשלות נותנות תמריצים כספיים לחקלאים ולבעלי הקרקעות לשם הפיכת הקרקעות לאזור טבע מוגן. (15)

השאלות

19. במקום המילים "לא מבוטל" (שורה 3) אפשר לומר -

(1) לא קטן
(2) מועט
(3) אפסי
(4) בלתי משתנה

---

20. "רובם" (שורה 8), כלומר רובם של -

(1) החוקרים
(2) החקלאים
(3) התיירים
(4) הכלכלנים

---

21. "בכך יש תועלת נפשית ורגשית, אבל אי אפשר לחשב אותה" (שורה 14). כלומר, אי אפשר לדעת -

(1) מה הערך הכלכלי שלה
(2) למי היא חשובה
(3) כמה אנשים יודעים עליה
(4) כמה היא עולה למדינה

22. "הממשלות נותנות תמריצים כספיים" (שורות 16-17) כדי -

(1) לעודד החזקת שטחים פתוחים
(2) לצמצם את השטחים הפתוחים במדינותיהן
(3) לעזור למבקרים לשמור על השטחים החקלאיים
(4) למנוע הפיכת קרקע חקלאיות לשמורת טבע

אל תהפכו את הדף עד שתקבלו הוראה לכך!

דף ריק

פרק 2

בפרק זה 22 שאלות.
הזמן המוקצב הוא 20 דקות.

בפרק שלושה סוגי שאלות: השלמת משפטים, ניסוח מחדש והבנת הנקרא.

השלמת משפטים

בכל אחד מן המשפטים הבאים חסרה מילה או יותר. עליכם לבחור מתוך ארבע התשובות המוצעות את התשובה שתשלים את המשפט באופן **הטוב ביותר**, ולסמן את מספרה במקום המתאים בגיליון התשובות.

1. לנטילת תרופות ללא הוראת רופא _____ להיות השפעות שליליות.

(1) אסורות
(2) עלולות
(3) מבקשות
(4) מוכנות

---

2. אזרחים רבים אינם _____ לכל הזכויות שלהם.

(1) יודעים
(2) מיידעים
(3) ידועים
(4) מודעים

---

3. הטבח הוסיף לתבשיל _____ כדי לשפר את טעמו.

(1) מתכונים
(2) תבלינים
(3) צבעים
(4) כלים

---

4. קשה לה להתמיד בעבודה שאינה מעניינת _____.

(1) כלפיה
(2) אותה
(3) עליה
(4) איתה

■ המשיכו לעמוד הבא

5. חששתי _____ השפעת הסרט על צעירים.

(1) ש-
(2) מ-
(3) ב-
(4) כ-

---

6. מנהלי המועדון החליטו שלא לצרפה _____ היא לא עמדה בתנאי הקבלה.

(1) בתנאי ש-
(2) בעוד ש-
(3) אף על פי ש-
(4) היות ש-

ניסוח מחדש

בכל שאלה נתון משפט. עליכם לבחור מתוך ארבע התשובות המוצעות את התשובה שתוכנה הוא **הדומה ביותר** למשפט הנתון, ולסמן את מספרה במקום המתאים בגיליון התשובות.

7. **הם סירבו לצאת.**

(1) הם דחו את יציאתם.
(2) הם היו מעוניינים ביציאה.
(3) הם לא הצליחו לצאת.
(4) הם לא הסכימו לצאת.

---

8. **ככל שהטכנולוגיה מתקדמת יותר, כך האוויר מזוהם יותר.**

(1) זיהום האוויר מתפשט למרות הטכנולוגיה המתקדמת.
(2) האוויר המזוהם עלול לפגוע בהתקדמות הטכנולוגיה.
(3) כל טכנולוגיה מתקדמת מגדילה את זיהום האוויר.
(4) עם התקדמות הטכנולוגיה, זיהום האוויר מתגבר.

2

- -

9. החתונה נערכה ברוב עם.

(1) רוב האנשים היו בחתונה.
(2) החתונה הייתה עממית.
(3) לרוב, כך עורכים חתונה.
(4) רבים נכחו בחתונה.

---

10. לעיתים קרובות אנו צוחקים משום שקרה משהו שלא ציפינו לו.

(1) לא פעם, הציפייה לצחוק היא שגורמת לצחוק.
(2) הצחוק שלנו הוא לעיתים קרובות תוצאה של הפתעה.
(3) אנו צוחקים כשקורה משהו צפוי לעיתים קרובות.
(4) הצחוק מופיע לעיתים קרובות דווקא כשאנחנו לא מצפים לו.

---

11. השאלה היא מה משקלו של הממסד האקדמי בקבלת ההחלטות.

(1) מה שחשוב הוא עד כמה המוסדות האקדמיים משפיעים על קבלת ההחלטות.
(2) חשיבותו של הממסד האקדמי גדולה במיוחד בשאלות שההחלטה לגביהן קשה.
(3) צריך להחליט מה הם השיקולים האקדמיים ומה הם השיקולים הממסדיים.
(4) יש לשאול את הממסד האקדמי מה דעתו לגבי ההחלטות שהתקבלו.

---

12. המילים היפות הסיחו את דעתו מתוכן הדברים.

(1) הוא הביע את תוכן הדברים במילים יפות.
(2) הוא ניסח את דעתו במילים יפות.
(3) בגלל המילים היפות הוא לא שם לב לתוכן.
(4) לדעתו אין קשר בין המילים היפות ובין תוכן הדברים.

המשיכו לעמוד הבא

הבנת הנקרא

לפניכם שני קטעים ובסוף כל אחד מהם שאלות. קראו כל קטע בעיון וענו על השאלות שאחריו.

קטע I

(1) מקובל לחשוב שמוזיקת רוק רועשת עלולה לגרום נזק לשמיעה - אך מתברר שגם מוזיקה קלָסית עלולה להזיק. הדבר נתגלה במחקר שנערך לאחרונה בשוודיה, ובו שני חוקרים בדקו את מצב השמיעה של נגני תזמורת מקצועיים. החוקרים מצאו אצל הנגנים נזקי שמיעה במידה גבוהה מן הממוצע.

(5) לא כל הנגנים היו חשופים לפגיעה באותה המידה. בקבוצת כלי הנשיפה ממתכת, למשל, הנזקים הגדולים ביותר לשמיעה היו אצל נגני קרן היער והטרומבון, ובקבוצת כלי הנשיפה מעץ סבלו במיוחד נגני הבסון. ואולם, גם בקרב נגני התזמורת האחרים נמצאו נזקים, גם אם פחותים. התברר גם שלכל אחת מאוזניו של הנגן נגרמת מידת נזק שונה, והיא תלויה בכיוון שהקול מגיע ממנו.

כדי להבין כיצד נגרמו הנזקים ביררו החוקרים פרטים על חייהם של הנגנים ועל תנאי העבודה
(10) שלהם. התברר שהנגנים היו חשופים למוזיקה כארבעים שעות בשבוע, ובמחצית מזמן זה עוצמת הקול הייתה מעל לסף הבטיחות. החוקרים סבורים שהחשיפה המתמדת למוזיקה חזקה תורמת לפגיעה בשמיעה גם בדרך עקיפה: בדרך כלל, כאשר אנו שומעים צלילים חזקים מדי אנו חשים כאב ופועלים כדי להפסיק את הרעש או להחליש אותו, אך כאשר האוזן מתרגלת לצלילים חזקים, סף הכאב לקולות רמים עולה, במילים אחרות, ייתכן שהנגנים כבר אינם שמים לב כלל לעובדה שהם
(15) נחשפים בהתמדה לצלילים חזקים מדי.

החוקרים הציעו כמה הצעות שיוכלו לעזור להפחית בעתיד את נזקי השמיעה שנוצרים אצל נגנים. לפי אחת ההצעות, יש לשנות את סדר הישיבה של הנגנים בתזמורת ולהציב את הכלים הרועשים מלפנים. ואולם, ספק אם רעיון כזה יתקבל על דעת המנצחים - או על דעת הקהל, שבמקרה כזה עלול להתקשות לשמוע את הכלים האחרים בתזמורת.

השאלות

13. מה נתגלה במחקר שנערך בשוודיה?

(1) למעשה, מוזיקת רוק רועשת אינה מזיקה לשמיעה
(2) מוזיקה קלָסית עלולה להזיק לשמיעה עוד יותר ממוזיקת רוק רועשת
(3) חשיפה רבה למוזיקה חזקה מזיקה לשמיעה - גם אם המוזיקה היא מוזיקה קלָסית
(4) מוזיקה קלָסית עלולה להזיק לשמיעה, אך רק אצל נגנים מקצועיים

2

14. לפי המחקר, הכיוון שממנו בא הקול משפיע על -

(1) סף הבטיחות שהחל ממנו עוצמת הקול עלולה להזיק
(2) מידת הנזק שנגרמת לכל אוזן
(3) היכולת לשים לב לעוצמת הצליל
(4) ההבדל בין כלי נגינה שונים במידת הנזק שהם גורמים לשמיעה

15. "שלהם" (שורה 10), כלומר של-

(1) הנזקים
(2) החוקרים
(3) חייהם של הנגנים
(4) הנגנים

16. לפי הפסקה השלישית, מהי הדרך העקיפה שבה החשיפה למוזיקה חזקה פוגעת בשמיעה של הנגנים?

(1) הנגנים מתרגלים לשמוע צלילים חזקים, וכבר לא מנסים להפסיק אותם או להחלישם
(2) הנגנים חשים כאב, והאוזן מעלה את סף הכאב שלה כדי שיוכלו להמשיך לנגן
(3) הנגנים נחשפים בכל שבוע, במשך עשרות שעות, למוזיקה שהעוצמה שלה גבוהה מסף הבטיחות
(4) הנגנים מפסיקים לשים לב לעוצמה של המוזיקה, ולכן מנגנים בעוצמה גדולה יותר ויותר

17. לפי ההצעה של החוקרים, נגני הבסון וקרן היער צריכים לשבת -

(1) בשורה הקדמית
(2) בשורה האחרית
(3) מאחורי המנצח
(4) זה מול זה

■ **המשיכו לעמוד הבא**

קטע II

(1) פַּרְעה רַעְמְסֵס השני, הידוע גם בשם היווני "אוֹזימַנְדיאָס", היה אחד המלכים החשובים ביותר במצרים העתיקה, ולדעת רבים - החשוב מכולם. הוא מפורסם בזכות מפעלי הבנייה הכבירים שלו, שכללו ערים, מקדשים ופסלים ענקיים, ובזכות הצלחותיו הצבאיות המרשימות. בימיו מצרים גם חתמה על הסכם שלום עם האימפריה החתית* - הסכם השלום הראשון המופר לנו. הארכיון של (5) רעמסס השני, שבו כתובים דברי ימי מלכותו, מספר כי הוא חי 89 שנים והוליד מאה בנים וחמישים בנות.

לאחר מותו של רעמסס השני גופתו נחנטה, כפי שהיה מקובל במצרים העתיקה, והמומְיָה שלו נקברה בעמק המלכים. בשנת 1881 היא נתגלתה והועברה למוזאון המצרי הלאומי בקָהיר. המומיה הייתה מוקד משיכה למבקרים במשך שנים רבות. ואולם, מכיוון שהיא הוצגה בתנאים גרועים ולא (10) מבוקרים, החלו להתפתח בה פטריות, ומצבה הידרדר במהירות. כדי להציל את הגופה החנוטה, הטיסו אותה בשנת 1974 לפָריז, בירת צרפת, ושם היא עברה טיפול יסודי בידי מומחים מתחומים רבים: שימור, אֶגיפטולוגיה (חקר מצרים העתיקה), רפואה ועוד.

העבודה על המומיה חשפה פרטים רבים שלא היו ידועים על שיטות החניטה ושימור הגופות של המצרים הקדמונים. המומחים שפתחו את המומיה גילו, למשל, כי המצרים השתמשו בכמויות (15) גדולות של פרחים שונים ושל עלים הדומים לעלי הטבק. הפרחים והעלים קופלו והונחו בשלמותם בבטנו של כל מלך מצרי מיד לאחר מותו. לדעת המומחים, טיפול זה מנע התפתחות של חיידקים שהיו עלולים לגרום לגופה להירקב. נתגלו גם פרטים הנוגעים לחייו של רעמסס השני עצמו: הרופאים שעבדו בצוות קבעו בוודאות כי הוא מת בשנות השמונים לחייו, ואבחנו, על פי צילומי רנטגן, כי הוא סבל מכאבים עזים בצוואר ובעמוד השדרה וגם מדלקת בפיו. לדעתם, ייתכן שהדלקת (20) הייתה חמורה מספיק כדי לגרום למותו.

לאחר הטיפול, שכלל גם את החלפת הארון של המומיה, שוב הייתה המומיה במצב משביע רצון. המומחים הצרפתים המליצו למוזאון המצרי להציג אותה בחדר יבש במיוחד, בתנאים דומים לתנאים שבהם היא הייתה קבורה אלפי שנים ונשתמרה היטב, וכך היא מוצגת עד היום.

* החִתים היו עַם שישב בעיקר באזור טורקיה של ימינו

השאלות

18. מה התפקיד העיקרי של הפסקה הראשונה בקטע?

(1) להשוות בין מלכים שונים של מצרים העתיקה
(2) לספר על ההיסטוריה של מצרים
(3) להציג את פרעה רעמסס השני
(4) לספר על מפעלי הבנייה של פרעה רעמסס השני

2

- -

19. מה היה קורה למומיה של רעמסס השני אם לא היו שולחים אותה לצרפת?

(1) היא הייתה מושכת מבקרים רבים
(2) היו מתחילות להתפתח בה פטריות
(3) היו חונטים אותה מחדש
(4) היא הייתה נהרסת

20. לפי הפסקה השלישית, מה מהבאים לא היה ידוע עד העבודה על המומיה בצרפת?

(1) שהמצרים הקדמונים נהנו לחנוט גופות ולשמר אותן
(2) שתהליך שימור הגופות במצרים העתיקה כלל שימוש בהרבה פרחים ועלים
(3) שהמומיות המצריות השתמרו בזכות מניעת התפתחות של חיידקים
(4) שפרחים ועלים מסוימים יכולים לעזור למנוע מחיידקים להתפתח

21. צוות המומחים הצרפתי חיזק טענה שהופיעה בארכיון של רעמסס השני בנוגע ל-

(1) גיל שבו רעמסס השני מת
(2) מספר הילדים של רעמסס השני
(3) דרך החניטה של רעמסס השני
(4) חשיבותו הגדולה של רעמסס השני

22. למה המומחים הצרפתים המליצו להציג את המומיה דווקא בחדר יבש?

(1) כי רוב החדרים במוזאון בקהיר יבשים במיוחד
(2) כי רוב המבקרים במוזאון מעדיפים חדרים יבשים
(3) כי תנאי יובש עוזרים למומיה להשתמר
(4) כי בצרפת טיפלו במומיה בחדר יבש במיוחד

אל תהפכו את הדף עד שתקבלו הוראה לכך!

דף ריק

פרק 3

בפרק זה 22 שאלות.
הזמן המוקצב הוא 20 דקות.

בפרק שלושה סוגי שאלות: השלמת משפטים, ניסוח מחדש והבנת הנקרא.

השלמת משפטים

בכל אחד מן המשפטים הבאים חסרה מילה או יותר. עליכם לבחור מתוך ארבע התשובות המוצעות את התשובה שתשלים את המשפט באופן **הטוב ביותר**, ולסמן את מספרה במקום המתאים בגיליון התשובות.

1. הוא פגע _____ מאוד.

(1) אותי
(2) לי
(3) בי
(4) ממני

2. במקומות רבים בעולם הנשים עדיין לא _____ לשוויון מלא.

(1) זכו
(2) הרוויחו
(3) הוענקו
(4) נפלו

3. בחופשת הקיץ _____ לאילת.

(1) מסיע
(2) אסע
(3) נוסע
(4) לנסוע

4. היא השתמשה בידע _____ רכשה בקורס.

(1) כש-
(2) כ-
(3) ש-
(4) ה-

המשיכו לעמוד הבא

5. מדוע המידע הזה לא _____ לידיעת השופטים?

(1) מיובא
(2) ייבא
(3) הובא
(4) מביא

---

6. _____ המאמרים האחרים שהתפרסמו בעיתון, המאמר הזה יסודי ומעמיק.

(1) לגבי
(2) על פני
(3) בעבור
(4) לעומת

---

7. רבים _____ להצעה.

(1) שללו
(2) הסתכנו
(3) נענו
(4) התחשבו

---

8. _____ שנה נערכת בצ׳לסי שבלונדון אחת התערוכות החשובות בעולם התחום הגינון.

(1) לפני
(2) לאחר
(3) מדי
(4) לקראת

ניסוח מחדש

בכל שאלה נתון משפט. עליכם לבחור מתוך ארבע התשובות המוצעות את התשובה שתוכנה הוא **הדומה ביותר** למשפט הנתון, ולסמן את מספרה במקום המתאים בגיליון התשובות.

9. **הקיץ בעיצומו, אבל מזג האוויר הצפוי בסוף השבוע אופייני יותר לסתיו.**

(1) הקיץ כמעט הסתיים, אבל מזג האוויר הצפוי בסוף השבוע אינו רגיל בעונת הסתיו.
(2) כדאי לצפות לסוף השבוע, כי הוא מבשר את תחילת הסתיו.
(3) הקיץ הזה חם מאוד, אבל בסוף השבוע הקרוב יהיה חם מהרגיל.
(4) מזג האוויר הצפוי בסוף השבוע אינו רגיל בעונת הקיץ.

---

10. המכונה הזאת תמלא משימות שעובדים רבים ממלאים היום.

(1) יש הרבה משימות שאפשר למלא בלי המכונה הזו.
(2) עובדים רבים צריכים להפעיל את המכונה הזאת.
(3) המכונה הזאת תחליף עובדים רבים.
(4) המכונה הזאת ממלאת משימות שבני אדם אינם יכולים למלא.

---

11. נאלצנו להיפרד.

(1) היינו מוכרחים להיפרד.
(2) שמחנו להיפרד.
(3) סירבנו להיפרד.
(4) רצינו להיפרד.

---

12. הם הרגישו עצמם נחותים, שלא בצדק.

(1) הם הרגישו שהם טועים, שלא באשמתם.
(2) כשהם נחתו הם הרגישו שזו הייתה טעות.
(3) הם שגו כשהרגישו שהצדק לא איתם.
(4) הם הרגישו שהם פחותי ערך, ללא הצדקה.

---

13. לאחר השיחה עם המוֹרָה, שקד דני על עבודתו במסירות.

(1) בתום השיחה עם המורה מסר לה דני את העבודה ששקד עליה.
(2) דני שקד על עבודתו ואז ניגש לשיחה עם המורה.
(3) דני והמורה שוחחו על העבודה שדני שקד עליה.
(4) בתום השיחה עם המורה חזר דני לעבודתו ועבד בשקידה.

---

14. נסעתי לחוץ לארץ ארבעה ימים לאחר שנפגשנו.

(1) ניפגש בחוץ לארץ בעוד ארבעה ימים.
(2) לאחר שנפגשנו, נסעתי לחוץ לארץ לארבעה ימים.
(3) נפגשנו ארבעה ימים לפני שחזרתי מחוץ לארץ.
(4) ארבעה ימים חלפו מאז נפגשנו ועד שנסעתי לחוץ לארץ.

המשיכו לעמוד הבא

הבנת הנקרא

לפניכם שני קטעים ובסוף כל אחד מהם שאלות. קראו כל קטע בעיון וענו על השאלות שאחריו.

קטע I

(1) על פי נתונים סטטיסטיים מן השנים האחרונות מתברר שילדים ישראלים צופים בתכניות טלוויזיה ובתשדירי פרסומת 22 שעות בשבוע בממוצע. פרופסור פנינה קליין מאוניברסיטת ב-אילן ערכה מחקרים אחדים שבדקו את השפעתם של תשדירי פרסומת על ילדים בגילים שונים.

(5) פרופסור קליין ותלמידיה הפיקו תשדיר פרסומת לצבעים מסוג "צבעי פרפר", ונתנו לקבוצת ילדים לצפות בתשדיר. בתשדיר משתתפות שתי ילדות. הן יושבות על שטיח רך בחדר ילדים גדול ומפואר ומציירות להנאתן. המצלמה מתקרבת לילדות, לידיים המציירות ולקופסת הצבעים, ואז שתי הילדות מכריזות: "צבעי פרפר היום ומחר, צבעי פרפר זה נהדר!".

אחרי שנגמר התשדיר ביקשו החוקרים מילדים שצפו בו לצייר ציור. הילדים קיבלו קופסאות צבעים מסוגים שונים ובכלל זה כמה קופסאות של "צבעי פרפר". החוקרים נתנו קופסאות כאלה גם (10) לילדים אחרים שלא צפו בתשדיר, וביקשו גם מהם לצייר ציור.

רוב הילדים שצפו בתשדיר, גם הצעירים בני 3-4 וגם המבוגרים יותר בני 6-7, העדיפו את "צבעי פרפר" והשתמשו בהם יותר משהשתמשו בהם ילדים שלא ראו את התשדיר. כשנשאלו הילדים שצפו בתשדיר אם זה היה סרטון פרסומת או סרטון עלילתי, היה הבדל גדול בין קבוצות הגיל השונות: 70% מהילדים בגיל בית ספר הבינו שזה היה תשדיר פרסומת ולא סרט עלילתי, ורק 23% מילדי (15) הגן ידעו להבחין בין השניים. אחוז גבוה מן הילדים בשתי קבוצות הגיל הסכימו ש"צבעי פרפר" הם הטובים ביותר ורצו במיוחד את הצבעים האלה.

פרופסור קליין מסבירה שלרוב, תשדירי הפרסומת נאים ומושכים את העין, הם פונים לצד החושי והרגשי של הצופים כדי להשפיע עליהם. לילדים צעירים חסרות יכולת ההבחנה ויכולת השיפוט, וכל תשדיר פרסומת משפיע עליהם בקלות. לכן צריך לבדוק היטב את התכניות ואת התשדירים (20) בטלוויזיה מצד אחד, ומצד אחר אפשר לנצל את הכוח של הטלוויזיה כדי לחנך וללמד נושאים חשובים כמו זהירות בדרכים ואהבת הספר.

השאלות

15. לפי הפסקה הראשונה, פרופסור קליין רצתה לדעת -

(1) אם ילדים מעדיפים תשדירי פרסומת צבעוניים
(2) מה משפיע על ילדים יותר: סרטים עלילתיים או תשדירי פרסומת
(3) איך ילדים בגילים שונים מושפעים מתשדירי פרסומת
(4) למה ילדים אינם אוהבים תשדירי פרסומת

16. לפי הפסקה השנייה, המצלמה התקרבה לילדות ש-

(1) ציירו ב"צבעי פרפר"
(2) צפו בתשדיר
(3) חקרו את הפרסומת
(4) הפיקו את התשדיר

---

17. מה נאמר בפסקה הרביעית על הילדים בני 6-7?

(1) הם מושפעים מתשדירי פרסומת יותר מילדי גן
(2) הם משתמשים בצבעים רבים
(3) הם מבחינים טוב יותר מהילדים בני 3-4 בין תשדירי פרסומת לבין סרטים
(4) הם מעדיפים תשדירי פרסומת על סרטים

---

18. על פי הקטע, מדוע צריך לבדוק את התשדירים ואת התכניות בטלוויזיה?

(1) משום שהם מציגים כוח ואלימות
(2) משום שילדים מושפעים מהם בקלות
(3) משום שהם מלמדים נושאים חשובים
(4) משום שהם חברי צד חושי ורגשי

המשיכו לעמוד הבא

קטע II

(1) כששואלים את התלמידים בבית הספר "הר גילון" שבצפון ישראל, איזה שיעור אהוב עליהם ביותר, הם עונים כולם כאחד: "איכות הסביבה", ומה עושים בשיעור הזה? בעיקר מתלכלכים בבוץ ובמלט, אך גם לומדים על תהליכי מחזור, על עקרונות הבנייה האקולוגית, וכן מכינים סרטוטים ובונים דגמים.

(5) הכול התחיל לפני שנתיים, כשהורים, תלמידים ומורים בבית הספר "הר גילון" חשבו איך ללמד את נושא איכות הסביבה בדרך מעניינת, שתשאיר את חותמה בבית הספר. הם חשבו על רעיונות לפרויקטים בתחום המחזור, ולאחר ששמו לב שמים רבים מן הברזייה שבחצר בית הספר הולכים לאיבוד מדי יום, החליטו לנצל את מי הברזייה. התלמידים שתלו בוסתן קטן ובנו ברכת נוי. בעזרת תעלות שחפרו, הם הזרימו את המים הלא מנוצלים מן הברזייה אל עצי הפרי ואל הברכה.

(10) הבוסתן בבית הספר "הר גילון" מצטרף לבוסתנים דומים, המושקים במים שאינם מנוצלים לשתייה. על הפרויקט מופקדים האדריכל דוד רנוב ומתכננת הנוף דינה יוגב. "מדובר בפרויקטים אקולוגיים - חינוכיים", מספר רנוב, "שעוסקים במחזור ומטפחים את חמשת המרכיבים היסודיים של הבוסתן המסורתי: מים, צמחייה, אדמה, אנרגיה (מן השמש או מן הרוח) ובני אדם".
"באמצעות הבנייה אנחנו מעבירים שני ערכים חשובים", אומרת יוגב, "הערך הראשון הוא עבודה:
(15) הילד נהיה בעל מלאכה, דבר שאינו מקובל כל כך כיום. הערך השני הוא קבוצתיות, וגם לזה אנחנו לא רגילים, שכן שנים ארוכות שלטה במערכת החינוך המגמה שדגלה בביטוי עצמי של התלמיד. קצת שכחו את העבודה הקבוצתית ואת הדברים הנפלאים שהיא עושה".

הבוסתן שבבית הספר "הר גילון" ייצג את ישראל בכינוס העולמי של איכות הסביבה בדרום אפריקה.

השאלות

19. מדוע בחרו הילדים, המורים וההורים לשתול בוסתן ולבנות ברכת נוי?

(1) כדי לבזבז את מי הברזייה
(2) כדי להשתמש במי הברזייה המבוזבזים
(3) כי הם רצו למחזר את התעלות שחפרו
(4) כי הם נהנים להתלכלך בבוץ ובמלט

20. "מים שאינם מנוצלים" (שורות 10-11), כלומר מים ש-

(1) הילדים שתו
(2) הם מרכיב יסודי של הבוסתן המסורתי
(3) לא השתמשו בהם
(4) אינם איכותיים

21. בשורה 15 כתוב: "דבר שאינו מקובל כל כך כיום". ב"**דבר**" הכוונה ל-

(1) ילד השומר על ערך הבנייה האקולוגית
(2) ילד העובד בקבוצה
(3) ילד שהוא בעל מלאכה
(4) ילד המבטא את עצמו

---

22. מה **לא** נאמר בקטע בנוגע לפרויקט הבוסתן בבית הספר "הר גילון"?

(1) הבוסתן הוא אחד מתוך כמה בוסתנים דומים
(2) הבוסתן יֵצג את ישראל בכינוס בחו"ל
(3) פרויקט הבוסתן החל לפעול בבית הספר לפני שנתיים
(4) פרויקט הבוסתן ממשיך מגמה ששלטה במערכת החינוך

אל תהפכו את הדף עד שתקבלו הוראה לכך!

דף ריק

פרק 4

בפרק זה נתון נושא לחבור. עליכם לכתוב **12-15** שורות על נושא זה.

שים לב שהחיבור יתאים לנושא, והשתדלו לכתוב באופן מסודר ובלשון נכונה.

יש לכתוב את החיבור בעיפרון בלבד, על צידו השני של דף התשובות.

אם אתם זקוקים לטיוטה, השתמשו בצדו השני של עמוד זה (הטיוטה לא תיבדק).

הזמן המוקצב לכתיבה הוא **15** דקות.

אנא העתיקו את נושא החיבור.

נושא החיבור:

אילו הייתם יכולים לפגוש אדם ידוע (למשל דמות מההיסטוריה, מנהיג, סוֹפֵר וכדומה), את מי הייתם רוצים לפגוש? הסביר.